

iVale! 7 textbok

Lärraranvisning Textview

Verksnummer: 30259

Lärraranvisningens innehåll

Lärraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur den pedagogiskt anpassade boken skiljer sig från originalboken och hur ni kan arbeta med den. Nedan kan du läsa vad respektive del i lärraranvisningen handlar om, så att du kan förbereda och planera arbetet med läromedlet på bästa sätt.

- **Generella förändringar av boken**
Under denna rubrik beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens bok, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.
- **Sidspecifika förändringar**
Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar som är gjorda i den pedagogiskt anpassade boken. Det kan till exempel vara en övning som omarbetats eller en bild som flyttats.
- **Bildbeskrivningar**
Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.
- **Till läsaren**
I den pedagogiskt anpassade boken återfinns alltid en text som riktar sig till eleven. Samma text hittar du också i lärraranvisningen. Den innehåller information som kan vara bra för läsaren att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Läs denna text tillsammans med eleven!
- **Pedagogiska tips**
I denna del av dokumentet hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med de olika uppgifterna i boken. Du hittar också exempel på hur skolan bör tänka kring läxor, taktila bilder, provsituationer osv. Här återfinns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som skolan kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.

Återkoppling och synpunkter

Dela gärna med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se eller ring oss på tel. 010-473 50 00.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på tel. 020-23 23 00.

Trevlig läsning!

Lärraranvisning

Titel: ¡Vale! 7 textbok

Författare: Örjan Hanson

ISBN: 978-91-622-5960-0

Innehåll

Generella förändringar av boken	1
Sidspecifika förändringar.....	3
Till läsaren.....	6
Pedagogiska tips.....	7
Bildbeskrivningar.....	8

Generella förändringar av boken

- Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom omarbetningar av visuellt beroende text och bilder. Målet med pedagogisk anpassning är att elever med svår synnedsättning/blindhet ska kunna använda läromedlet på samma sätt som sina klasskamrater. De anpassade uppgifterna ska ha samma pedagogiska innebörd som förlagan och eleven ska vara lika självgående i den anpassade boken som de övriga klasskamraterna i sina böcker.
- I början av varje kapitel presenteras, för läsaren, en lista över ämnen som han/hon kommer att stöta på i kommande kapitel. Denna lista återkommer, i svartskriftsboken, på varje nytt uppslag. I den pedagogiskt anpassade boken presenteras denna lista endast i början på kapitlet.
- Styckeordlistan ligger i egen flik.
- Dialoger efterföljs av : (kolon) för att eleven lättare ska identifiera vem som säger något i en dialog.
- För vissa dialoger som härrör från bilderna (som nu står i löpande text) har namnen på dom som talar infogats. Exempel sid 6:
Felipe säger:
- Hola, me llamo Felipe
Carmela säger:
- Hola, me llamo Carmela. ...
- Versaler, fetmarkerade och kursiva ord har ingen särskild markering. Det framkommer av sitt sammanhang vilken betydelse det markerade ordet har.

- Boken innehåller många bildbeskrivningar. Uppmana eleven att läsa dem innan han/hon läser den spanska texten, eftersom de innehåller information som kan hjälpa eleven att förstå innehållet.
- Bildordlistor har ersatts med definitionslistor. Dessa föregås av ordet "Bildordlista:".

Sidspecifika förändringar

34-35

Serien är beskriven i löpande text. Det finns en gemensam bild för respektive sida överst på varje sida.

Serien beskrivs enligt nedan:

På sidorna 34-35 finns en serie som visar Felipes dag.

Klockan 8.00

Felipe desayuna a las ocho. No desayuna mucho, toma un colacao con un par de galletas. Teckning på Felipe sitter i köket och halvsover vid frukostbordet. Han tänker: No me gustan las mañanas.

Klockan 8.30

A las ocho y media va al colegio.

Felipe står i hallen med ryggsäck på ryggen, klar att gå till skolan. Han tänker: Odio el colegio.

Klockan 9.00

Felipe empieza a las nueve en punto.

Felipe står i klassrummet tillsammans med en kvinnlig lärare och två klasskamrater.

Klockan 9.15

Hoy es martes. Primero tiene inglés y luego tiene matemáticas.

Felipe sitter i sin bänk med en bok med texten English book. Han tänker: El inglés es mi asignatura favorita.

Klockan 12.00

Tiene recreo entre las once y media y las doce y media. ¿Y qué hace Felipe durante el recreo? ¡Habla con Eva, su novia!

Felipe och Eva står på trottoaren utanför skolan och pratar. På skolgården spelar några elever basketboll. På skolgårdens mur har någon ritat en gubbe och skrivit ¡Oye!

Klockan 12.30

Luego tiene educación física.

Felipe hoppar över en plint.

Klockan 13.30

Felipe come en el colegio a la una y media.

Felipe äter lunch i skolmatsalen. Han tänker: ¡Qué rico!

Klockan 16.00

A las tres tiene lengua y luego, a las cuatro, tiene música.

Felipe spelar gitarr. Han har ett notställ framför sig. Han ser ut som om han sjunger.

Klockan 17.15

Felipe termina a las cinco y cuarto. Va al parque con tres amigos.

Felipe är i parken med tre kompisar. De pratar och skrattar.

48-49

Bilderna utgår och ersätts med text och bildbeskrivningar.

Teckningar på väder.

- Hace frío.
En flicka i vinterkläder som står och fryser.
- Nieva.
En pojke springer och hoppar i snön.
- Está nublado.
Vita moln seglar på himlen ovanför en liten stad.
- Hace buen tiempo.
En tjej och en kille har picknick i parken. Det är sommar. Himlen är blå.
- Hace calor.
En kille svettas i brännande sol.
- Lluve.
En tjej med paraply går bland vattenpölar.
- Hace viento.
Vinden blåser iväg en killes mössa. Ett träd böjer sig för vinden och löven flyger iväg.
- Hace mal tiempo.
En kvinna promenerar i gråväder.
- En sierra Nevada nieva.
Foto på fem personer som tränar golf i snö.
- En las Islas Canarias hace sol casi siempre.
Foto på en tjej och en kille som nästan pussas.
- En México hace mucho calor.
Foto på en man och en kvinna som ligger i hängmattor på stranden.

- En el sur de Chile hace frio.
Foto på 5-10 meter höga blåvita isblock. Två personer står framför dem.
- En el norte de España llueve mucho.
Foto på två män i ösregn med paraplyer.

56

Bilderna på klockor utgår. Beskrivningar har istället placerats före respektive mening och inleds med "Klocka:".

61-63

Serien är beskriven i löpande text. Det finns en gemensam bild för respektive sida överst på varje sida.

Serien beskrivs enligt nedan:

På sidorna 61-63 finns en serie som visar Carmelas resa till Madrid.

Klockan 6.45

Teckning på Carmela som ligger i sängen. Mamman väcker henne.

- Tienes que levantarte. Son las siete menos cuarto.
- Sí, mamá.

Klockan 7.15

Carmela och mamma är i köket. Klockan är 7.15. Mamman har dukat fram frukost men Carmela tar sin ryggsäck och går.

- Pero hija, tienes que desayunar.
- No mamá. No quiero.

Osv ...

Till läsaren

I dialoger efterföljs alltid namnet på personen som säger något med : (kolon).

Ordlistan ligger i egen flik.

Det finns många bildbeskrivningar i boken. Läs dem innan du läser texten så får du ledtrådar som hjälper dig att förstå texten.

Pedagogiska tips

- Spelplanen på sidan 40-41 har inte återgivits som bild utan enbart som text. Visualisera gärna spelplanen på ritmuff eller Blackboard, så att eleven med synnedsättning också har möjlighet att spela.

Bildbeskrivningar

1

Karta över Spanien

Städer

Norr

Santiago de Compostela, Coruña, Oviedo, León, Burgos,
Valladolid, Bilbao, Logroño, Pamplona

Öster

Barcelona, Zaragoza, Valencia, Alicante

Söder

Murcia, Jaén, Granada, Málaga, Cádiz, Sevilla, Córdoba

I centrum

Madrid (huvudstad), Toledo, Salamanca

Land som gränsar till Spanien:

Portugal (väster)

Öar i Medelhavet

Mallorca med staden Palma

Menorca

Ibiza

Islas canarias i Atlanten

Lanzarote

Fuerteventura

Gran Canaria med staden Las Palmas

Tenerife med staden La Cruz

6

Karta över Spanien med bilder. En pilgrimsmussla i Santiago de Compostela, en kyrka i Barcelona, en svart tjur i Pamplona, en fotbollsspelare i Madrid, en flamencodansös i Sevilla, en paellagryta i Valencia och en flicka som badar utanför Mallorca.

Felipe sitter överst på kartan. Han är blond, har kort hår och glasögon. Han har blå kortbyxor och en vit t-shirt med texten Real Madrid. Det går ett streck från Felipe till

Madrid. I söder står Carmela. Hon har svart hästsvans, blå t-shirt och blommiga byxor. Det går ett streck från Carmela till staden Jaén i söder.

6

Karta över Islas Canarias med Tenerife och Gran Canaria. En person sitter och läser ¡Vale! i en solstol under ett stort parasoll.

7

Teckning på Felipe och Carmela som sitter och pratar i telefon. Var och en hemma hos sig. Utanför Felipes fönstret ser man ett höghus och en lyftkran.

Carmela sitter ute på terrassgolvet och pratar i telefon. På andra sidan räcket syns låga hus.

8

Karta över spansktalande länder i Mellan- och Sydamerika.

Mellanamerika från norr till söder med några huvudstäder.

México - Ciudad de México

Guatemala

El Salvador

Honduras

Nicaragua

Costa Rica

Panamá

Öar

Cuba - La Habana

República Dominicana - Santo Domingo

Sydamerika från norr till söder med huvudstäder

Venezuela - Caracas

Colombia - Bogotá

Ecuador - Quito

Perú - Lima

Bolivia - La Paz

Chile - Santiago

Paraguay - Asunción

Uruguay - Montevideo

Argentina - Buenos Aires

Alejandra står och vinkar på Brasilien. Hon har mörkt hår med en lång fläta, en mörkröd kort kjol och en rosa t-shirt med texten ¡Tango! och sandaler. Ett streck går från henne till Buenos Aires.

César sitter bredvid Chile. Han är rund, har brunt hår, vit-och blårandig t-shirt, blå shorts och vita tränings skor. Ett streck går från honom till Santiago.

9

Teckning på en gata. I bakgrunden står två personer framför ingången till en kyrka. Två personer cyklar. Ett par sitter på en parkbänk under ett träd. En kvinna köper blommor vid ett torgstånd. I förgrunden hälsar César på en man. Mannen har glasögon, ljusblå kortärmad skjorta och blå byxor.

9

Bild på tre klockor med röda markerade fält. Den första klockan markerar 06-12, den andra 12-20 och den tredje 20-06.

10

Teckning på en skolgård. Till vänster står två tjejer och pratar. En har röd top och ljusblå jeans. Den andra har vit t-shirt, mörkblå shorts och en randig axelremsväska.

Dom säger:

- ¿Cómo te llamas?
- Me llamo Gloria.
- ¿Dónde vives?
- Vivo en Barcelona.

En kille med svarta byxor och blå tröja med texten Manu chao åker inlines. Han säger: ¿Te gusta la música rock? En kille med säckiga byxor, lila tröja och blå keps och stor musikmaskin på axeln svarar: No, me gusta el hiphop.

Till höger sitter två tjejer på marken och pratar. Båda är rödhåriga. En har blå träningsbyxor och gul tröja och en skolväska. Den andra har grön t-shirt och mörkgröna byxor. I den ena flickans pratbubbla finns en teckning på en hund.

Dom säger:

- ¿Tienes animales?
- Sí, tengo un perro.

11

Tre klockor som visar 3, 11 och 7.

13

Tre teckningar. På den första går Marcela och Laura på skolgården bredvid en basketbollkorg. Båda har hästsvans. Marcela har gula byxor och vit t-shirt och en liten ryggsäck. Laura har rosa t-shirt och jeans och brun axelremsväska. På nästa bild står tjejerna och pratar på skolgården. I bakgrunden är en stor tegelröd skolbyggnad. Man ser också några andra elever. På sista bilden går Marcela och Laura åt var sitt håll och vinkar hej då.

14

Foto på David Beckham, Real Madrid. Han ler och vinkar åt fotografen. Han har vit tröja med smala lila ränder på axlarna. Färger: blanco (vit) lila

14

Foto på Hanna Ljungberg, Suecia. Hon springer efter bollen. Hon har gul tröja och blå byxor. Färger: amarillo (gul) azul (blå)

14

Foto på Luis Enrique, FC Barcelona. Han har röd- och blårandig tröja. Färger: rojo (röd) azul (blå)

14

Teckning på Sofía Velázquez, FC Vale. Hon har just skjutit mål och står på knä med händerna upp i luften. Hon har svarta byxor och rosa tröja med en grå och en brun rand. Färger: gris (grå), marrón (brun), rosado/rosa, negro (svart)

14

Foto på Duilio Davino, México. Han har vit-röda byxor och grön-vit tröja. Färger: blanco (vit), rojo (röd), verde (grön)

15

Teckning på en tjej och en kille som nickar en fotboll mellan sig. Tjejen har blå träningsbyxor och röd tröja med nummer 10. Killen har gröna kortbyxor och gul tröja med två smala gröna ränder.

17

Teckning på ett cykellopp i bergen. Cyklisterna åker uppåt längs en slingrig serpentinväg. Många står och trampar. De har olika färger på tröjorna. Först kommer 13 vit, följd av 14 gul, 15 grön, 17 rosa, 18 gul, 19 orange, 20 röd, 23 grön, 30 blå, 38 vit, 40 grå och allra sist 49 vit.

18

Teckning på två tjejer i ett rum med kläder. Den ena tjejen sitter på en rosa säng. Hon har en grön tröja och blå kortbyxor. Den andra tjejen har ljusblå byxor och randig topp. Hon håller i en vit-gul-orange kjol. I rummet finns en röd skjorta, en svart kjol, en grå jacka, blå byxor, en vit blus, en gul keps och bruna skor.

19

Teckning på tre ungdomar. Till vänster står Alejandro. Han har blå skjorta, svarta byxor, bruna skor och glasögon. I mitten står Mari Carmen och pratar med Alejandro. Hon har röd blus, lila kjol, svarta skor och en brun väska. Till höger står Manuel med sin röda cykel. Han har grå tröja, vita byxor och bruna skor. I bakgrunden köper en äldre man en lott i en grön kiosk med ordet ONCE.

20

Teckning på ett kustlandskap. Man ser en stad med ett torg och 13 höga hus. Till höger flyter en flod under en bro. Vid floden ligger en liten sjö och en skog. Ovanför staden ligger havet med båtar, en fyr och en badstrand. Utanför kusten ligger en liten ö med två palmer. Till vänster ligger en befäst gammal borg och bakom den ett högt grönt berg.

21

Tre kartor:

1 Spanien med Madrid och Toledo i centrum, Málaga i söder, San Sebastian och Pamplona i norr. San Sebastian ligger vid kusten. Ön Mallorca ligger öster om fastlandet.

2 Mellan- och Sydamerika med namn på ön Cuba, Colombia i norr, Chile längs Stillahavskusten, Paraguay i inlandet, Uruguay och Argentina längs Atlantkusten

3 Sverige med Estocolmo och Gotemburgo.

23

Teckning på Don Quijote som rider på sin magra vita häst Dulcinante. Han är klädd i rustning, höga läderstövlar och hjälm. Han är mycket lång och mager, har vitt pipskägg, mustascher och buskiga ögonbryn. Han håller i en lång lans. Bakom honom rider hans tjocke betjänt Sancho Panza på en åsna. Det är natt, månen lyser på en mörk himmel.

23

Foto på en plastfigur av Tintin. Han har bruna byxor och kavaj och tar just på sig en ljusbrun rock. Han ser ut att ha bråttom. Huvudet på hans vita hund Milou syns också.

23

Foto på jultomtens ansikte med skägg och lurvig mösskant. Han har glasögon på näsan och kniper ihop ena ögat för att se hemlighetsfull ut.

23

Foto på Harry Potter i mörk skoluniform. Han tittar upp mot det genomskinliga spöket Nästan Huvudlöse Nick.

23

Foto på Pippi Långstrumps ansikte. Hon har röda flätor, brett leende och på axeln sitter Herr Nilsson.

24

Teckning på ett familjeträd. Trädet utgår ifrån yo (jag). Till vänster finns en syster och höger en bror.

Ovanför dem finns pappan och mamman. Ovanför dem finns farmor och farfar, mormor och morfar.

25

Teckning på Lucy. Hon är lång och smal med mörkt hår. Hon har blå träningsbyxor, röd t-shirt och tränings skor.

25

Teckning på Juan. Han är kort och rund. Han är blond och har blå byxor och randig långärmad tröja i vitt, rosa och gult.

26

Ett fotokollage med 9 glada, festklädda personer som alla talar spanska. Mannen längst till vänster är från Spanien. Han säger: Hola, hablo español. De övriga 8 är från América Latina. Alla säger: Yo también.

27

Nattfoto på gatan Puerta del Sol. Tusentals människor trängs. Husfasaderna på tre femvåningshus är upplysta.

27

Foto från Barcelona. Solen skiner. Folk sitter under parasoller på utekaféerna eller promenerar längs gatan.

27

Foto på en man och en kvinna som dansar tango på gatan. Hon har långt hår, klänning med hög slits, nätstrumpor och högklackade skor. Allt är svart. Han har randiga byxor med hängslen, svart skjorta och grå hatt.

27

Foto på affärsfönster med spanska skyltar. Överst: Seiko, Citizen, Casio, Timex, Pulsar, Orient.

Under det står Compra 634, Venta 1, Casa de Cambio, Oro italiano, Prestamos personales con su firma, Cambiamos cheques y vendemos money orders. En man går forbid en hög järngrind.

28

Teckning på en cirkel med alla månader och årstider. Varje månad har en bild.

Vår:

mars: en båt i storm

april: två personer springer i regn

maj: en flicka plockar blommor

Sommar:

juni: en familj åker iväg i en fullastad bil

juli: människor solar och badar på stranden

augusti: en tjej med solfjäder under en stekande sol

Höst:

september: två elever går till skolan

oktober: ett träd tappar röda löv

november: två personer går i kallt regn

Vinter:

december: julbord med kalkon, hummer, frukt och julgran

januari: ett paket och de tre vise männen

februari: en citron, tre apelsiner, en grapefrukt

29

Teckning på ett vardagsrum med ett bord, fyra stolar, en tv och ett skåp. Carmela sitter och läser tidningen och lyssnar på en cd. Hennes pappa och hans flickvän står till vänster. De håller i var sitt paket. De ser glada ut.

30

Teckning på Pedro som dansar och stampar takten. Han har en stor musikmaskin på axeln.

30

Teckning på Elena som sitter på en stol och spelar gitarr och sjunger.

30

Teckning på Alejandro vid sitt skrivbord. Han skriver i ett häfte. På bordet ligger en hög med fyra böcker.

30

Teckning på Carlos som spelar dataspel. Håret står rakt upp och han trillar nästan av stolen.

30

Teckning på Carmen som studsar en basketboll i golvet.

30

Teckning på Andrés. Han halvligger i soffan och tittar på tv. På magen står en röd kopp.

30

Teckning på Laura i orange bikini. Hon simmar bröstsim bland vågorna.

30

Teckning på Sandra. Hon ligger på golvet och läser en stor bok.

31

Teckning på Carmela som intervjuar Enrique och Beatriz på torget. Carmela har en stor brun axelremsväska och håller en mikrofon framför sig. I bakgrunden ser man en gata, en uteservering och en flicka som kör en vespa.

32

Teckning på ingången till skolan. Felipe och Eva står och tittar på schemat. Eva har rosa linne, lika byxor och en blå-orange ryggsäck. Hon har rosa solglasögon. Felipe har vit t-shirt, blå byxor och turkos-lila ryggsäck.

36

Foton på 8 olika djur. Först står det spanska ordet för djuret, sen en bildbeskrivning.

La jirafa: Två giraffer som står bredvid varandra.

El mono: En apmamma med sin lilla unge.

El león: En lejonhane med kraftig man, som ligger och latar sig.

El elefante: En afrikansk elefant med stora öron och kraftiga betar.

El tiburón: Tre simmande hajar.

El avestruz: En struts tittar rakt in i kameran. Man ser bara det lilla huvudet och den långa halsen.

El cocodrilo: Ett krokodilhuvud med öppen mun och vassa tänder.

El delfín: Två delfiner som simmar vid ett rev.

37

Teckning på Felipe mamma, Felipe och Eva. Felipes mamma står i hallen framför spegeln. Felipe och Eva går iväg.

37

Felipe och Eva står framför en karta med texten Mapa del zoo de Madrid. På kartan står África, Delfinario, América, Europa, Restaurant. Man ser också en pojke som äter glass, en flamingo och en clown som ger ett barn en röd ballong.

39

Teckning på två lejon under ett parasoll. Hanen står upp, honan ligger ner. Bakom en hög mur står 9 människor och tittar. Bakom dem sticker en giraff upp huvudet bland buskarna.

40

Teckning på en bronsfärgad mayastaty av en man som halvligger med uppdragna knän. Han tittar på betraktaren. Han har tre armingar och lindor runt benen. Han har en tredelad hatt med en fyrkant uppe på huvudet och fyrkanter på sidorna.

41

En spelplan med Chichén Itzá uppifrån. Man går en stig förbi olika ruiner. Spelet avslutas vid pyramiden. Det finns 60 numrerade steg att gå. Vid en del steg finns en symbol (x). Så här:

1 2 x 4 x 6 x 8 x x 11 12 x 14 15 x 17 18 x 20 21 22 x 24 25 x 27 28 x 30 31 32 x 34 35 x 37 x 39 40 41 42 43 44 45 46 47 x 49 50 51 x 53 x 55 x 57 x 59 60

42

Teckning på tre ungdomar. Carmela tittar i tidningen och säger: ¿Vosotros tenéis dinero? Laura viftar med sedlar och säger: Sí, yo tengo treinta euros. Beatriz och Enrique är pankar och säger: No, nosotros no tenemos nada.

42

Teckning på Carmela, Beatriz och Enrique. De köper biljetter i kassan till bion. Ovanför kassan står Cine 1, Cine 2, Cine 3.

43

Teckning av Laura, Enrique och Carmela som köper popcorn och läsk i biokiosken.

45

Teckning på ett klassrum. Magistern står vid katedern. 7 elever sitter och lyssnar. Två av dem räcker upp handen. En flicka kommer in genom dörren och visslar. En stordiabil på väggen visar Sydamerika.

45

Teckning på Peter som står framför kartan och pekar på Cuba. Peter har rött hår, blå tröja och jeans.

46

Foto på ett 70-tal dödsfall som står tätt ihop. De är av plast och dekorerade med färgglada klisterremsor och röda, blå eller guldfärgade plastögon. Framför skullarna är ett hav av gula blommor. Bland blommorna står 9 brinnande ljus.

47

Foto på en staty av en hjulbent, mager, gapande hiphopkille. Statyn står i ett eldhav och allt brinner.

51

En tecknad strandbild. Fem barn leker i vattnet. På stranden solar man sig eller leker. En turist sitter på en kamel som just ska resa sig. En vit mur går mellan stranden och gatan. Längs gatan finns en tapasrestaurang och en heladería. På en skylt står: limón, fresa, chocolate, coco, café. Bredvid glasskiosken ligger en tidningskosk med texten El Periódico. Bredvid den står det Información Lanzarote. En man tittar på kartan. En annan man lastar sin bil. I bakgrunden syns grå vulkanberg.

55

Teckning på en restaurang. Vid bardisken sitter två män och pratar och dricker kaffe. Där sitter också en ensam dam och läser tidningen. Man ser fyra bord. Ett av dem är fullt med tallrikar och glas men gästerna har gått. Vid ett bord matar en mamma en glad baby. Ett ungt par sitter och pratar vid ett annat bord. Vid det fjärde bordet sitter ett par med sin dotter. De har var sin matsedel och beställer just hos servitrisen.

57

Fem fotografier på spanska maträtter.

Tortilla de patatas: Potatistortilla, tortilla de patatas. Den ser ut som en pizza.

Paella: En stor skål med paella med räkor, musslor, ris, gröna ärter och torkade tomater.

Jamón serrano: 4 torkade skinkor, jamón serrano, som hänger från taket.

Calamares: Två skålar med stora och små bläckfiskar, calamares.

Tapas: 8 skålar med tillbehör till tapas: tomater, svamp, räkor, ansjovis, kycklingbitar, tortilla, bröd.

58

Teckning på en pojke med olika kroppsdelar markerade. Pojken står upp och lyfter vänster arm. Han har bara blå kortbyxor på sig.

59

Teckning på Julia och Eduardo på apoteket. Julia är alldeles röd i ansiktet och på armarna. Receptarien visar en ask. På disken står en dator och olika flaskor, burkar och askar. I bakgrunden väljer en kvinna bland flaskorna på en hög hylla.

60

Teckning på Carmela och Felipe. Dom talar i mobiltelefon mned varandra Carmela är på bussen. Genom fönstret ser man två gröna kullar och ett vitt hus.

Felipe och hans mamma är i snabbköpet. Man ser bananer, apelsiner, meloner. På en skylt står Frutas.

64

Sju fotografier.

1. Voy en tren.Ett tåg på stationen. På loket står AVE.
2. Voy en coche.En pojke med röd handduk om halsen. Han hänger ut från ett bilfönster.
3. Voy en bicicleta.En man med regnkläder som cyklar på en cykel med många cykelväskor.
4. Voy en autobús.Foto uppifrån på många passagerare som kliver på en lång rosa rostig buss.
5. Voy en metro.En man och en kvinna som sitter på ett tunnelbanetåg.
6. Voy a pie.En koloni pingviner på stranden.
7. Voy en avión.Passagerare som lämnar ett flygplan via trappan.

65

Teckning på Felipe och Carmela utanför stadion. Över ingången står det Real Madrid. En röd buss stannar Tre fotbollssupportrar hoppar ur en röd buss. Andra kommer i en lila bil. De viftar med vita flaggor.

67

Teckning på åskådarna på fotbollsmatchen. En kille slår på trumma, en annan blåser i trumpet. En man busvisslar. En kvinna gråter glädjetårar. En man håller för öronen, en annan sliter sitt hår. Några viftar med armarna. En kille viftar med en vit flagga.

68

Foto på en staty av en hjulbent, mager, gapande hiphopkille. Han står i ett eldhav där allt brinner. Samma bild som på s. 47.

68

Foto på ett 70-tal dödsfall som står tätt ihop. De är av plast och dekorerade med färgglada klisterremor och röda, blå eller guldfärgade plastögon. Framför skallarna är ett hav av gula blommor. Bland blommorna står 9 brinnande ljus. Samma bild som på s. 46.

69

Teckning på Chiles karta. I norr ser man ett lamadjur, sedan kaktusar och någon som badar. Städerna Valparaiso med höga vita hus och Santiago med sitt tv-torn ligger i centrum. Söderut ser man berg, båtar, en man som fiskar och en annan som rider bland får. Längst söderut står en pingvin.

69

Chiles flagga består av tre horisontella fält. Det nedre fältet är rött. Det övre är delat i två delar: tredjedelen närmast flaggstången är blå med en vit stjärna. Resten av fältet är vitt.

69

Foto på en chilensk bonde, un campesino chileno, med sin ko. Han har en röd tröja och svarta byxor och en svart och ljusblå jacka. Han har en svart hatt och ett verktyg över axeln. Bakom honom ser man steniga fält och höga berg.

70

Teckning på Columbus och tre av hans sjömän på skeppet. Bredvid Columbus står en munk. Columbus har halvlångt ljust hår. Han har en stor mjuk mössa och en stor med vida ärmar och bred pälskrage. I bakgrunden är havet och ett skepp med hissade segel.

71

Foto på en kondor. Det är en fågel som kan mäta över 3 meter mellan vingspetsarna. Den är svart eller mörkbrun med vita partier på vingarna. Huvud och hals är ofta nakna. Kondoren är asätare.

71

Foto på en kajman, Sydamerikas krokodil. Den kan bli mellan 2 och 5 meter lång och lever i träsk, sjöar och floder.

71

Foto på en quetzal, en av världens vackraste fåglar. Den är ca. 35 cm lång, skimrande grön på ryggen, blå och röd på bröst och mage. Hanen har 50 cm långa gröna stjärtfjädrar. Quetzalen finns på Guatemalas frimärken, mynt och statsvapen.

71

Foto på en lama. Den åker bil och huvud och hals sticker ut genom fönstret. Laman blir 1,3 m hög och kan väga 155 kg. Den är vit, brun eller svart och har fin ull. Den lever på hög höjd i Anderna och används som lastdjur.

72

Teckning på en flicka i lila top och jeans. Hon står på en röd cirkel och pekar mot texten.

95

Karta över América Latina.

Länder med huvudstäder från norr till söder.

Cuba - La Habana

República Dominicana - Santo Domingo

México - La ciudad de México

Guatemala - Guatemala

El Salvador - San Salvador

Honduras - Tegucigalpa

Nicaragua - Managua

Costa Rica - San José

Panamá - Panamá

Venezuela - Caracas

Colombia - Bogotá

Ecuador - Quito

Perú - Lima

Bolivia - La Paz

Paraguay - Asunción

Chile - Santiago

Argentina - Buenos Aires

Uruguay - Montevideo